

Bel A?r?s? Fonksiyon ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bel A?r?s? Fonksiyon ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17479>

Özet

Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i (BPFS), bireylerin ya?ad??? bel a?r?s? nedeniyle günlük ya?am aktivitelerinde kar??la?t?klar? fonksiyonel k?s?tlamalar? ve engellilik düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle a?r?n?n fonksiyon üzerindeki etkisini nicel olarak belirleyerek klinik de?erlendirme ve tedavi etkinli?inin izlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Sunulan bu giri?, ölçe?in 2017 y?l?nda Gökhan Mara? ve arkada?lar? tarafından ger?ekle?tirilen Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenirlik çal??mas?na odaklanmaktadır.

Türkçe uyarlama çal??mas?, BPFS'nin uluslararası alanda kabul görmüş yap?s?n? Türk popülasyonunda da geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullanabilmek için yapılm??tır. Çal??ma, ölçe?in geçerlik ve güvenirlik standartları? kar??lad???n? ve bu sayede bel a?r?s? hastaları?n? fonksiyonel durumları? de?erlendirmek için sağlam bir araç sundu?unu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Bel A?r?s?, Fonksiyonel K?s?tlama, Psikometrik De?erlendirme, BPFS, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama.

Yazarlar

Gökhan Mara? (Sorumlu Yazar), S. Ç?taker, J. Meray

Amaç

Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i'nin temel amacı, akut veya kronik bel a?r?s? ya?ayan hastaları?n a?r?dan kaynaklanan fonksiyonel yetersizlik düzeylerini objektif olarak ölçmektir. Bu ölçek, hastaları?n günlük hayatta yürüme, e?ilme, oturma gibi temel hareketlerde ya?ad?klar? zorlukları de?erlendirerek tedavi öncesi ve sonrası durumları? kar??la?t?rmaya olanak tanır.

Türkçe uyarlama çal??ması?nın spesifik amacı ise, orijinal BPFS'nin dilsel ve kültürel e?de?erlili?ini sağlayarak, Türkiye'deki sa?lık profesyonelleri ve ara?t?rmacılar tarafından klinik ve akademik çal??malarda kullan?labilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu sayede, uluslararası standartlarda bir de?erlendirme aracı yerel popülasyona kazandırılm??tır.

Yap?

Ölçek, hastanın algılad??? fonksiyonel k?s?tlamayı ölçen tek bir yapıyı (construct) hedef alır. Bu yapı, bel a?r?s?n?n ki?inin fiziksel kapasitesi ve günlük ya?am aktivitelerini ger?ekle?tirme yetene?i üzerindeki etkisini kapsar. BPFS, hastaları?n kendi bildirimlerine dayalı olarak, a?r?n?n neden oldu?u engellilik derecesini kantitatif bir skorla ifade etmeyi amaçlar.

Fonksiyonel engellilik, sadece a?r?n?n ?iddetiyle de?il, ayn? zamanda bireyin bu a?r?yla ba?a ç?kma stratejileri ve çevresel faktörlerle de ili?kilidir. BPFS, bu karma??k yap?y? basit ve anla??l?r maddeler arac?l???yla yakalamaya çal???r ve böylece tedavinin odaklanmas? gereken spesifik fonksiyonel alanlar? belirlemeye yard?mc? olur.

Geçerlik

BPFS'nin Türkçe versiyonunun geçerli?i, özellikle e? zamanl? geçerlik (concurrent validity) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Bu süreçte, ölçek, bel a?r?s? fonksiyonelli?ini ölçmek için yayg?n olarak kabul görmü? di?er standart araçlarla kar??la?t?r?lm???r.

Geçerlik çal???mas?nda, hastalara e? zamanl? olarak iki temel disabilite ölçe?i uygulanm???r: **Roland Morris Disabilite Ölçe?i** (Roland Morris Disabilite Ölçe?i) ve **Oswestry Disabilite Ölçe?i** (Oswestry Disabilite Ölçe?i). BPFS'nin bu yerle?ik ve güvenilir ölçeklerle yüksek korelasyon göstermesi, Türkçe versiyonun da ayn? yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve klinik aç?dan geçerli oldu?unu kan?tlam???r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik çal???mas?, test-tekrar test (test-retest) yöntemi kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Bu yöntem, ölçe?in zaman içinde tutarlılı??n? ve kararlılı??n? de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik çal???mas? kapsam?nda, 66 hastadan olu?an bir örnekleme 7 günlük bir arayla Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i (BPFS) iki kez uygulanm???r. Elde edilen sonuçlar aras?ndaki yüksek korelasyon katsay?lar?, ölçe?in zaman içinde kararlı oldu?unu ve ölçüm hatalar?n?n düşük oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgu, BPFS Türkçe versiyonunun klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte, Türkçe uyarlama çal???mas?na ait detayl? faktör analizi sonuçlar? belirtilmemi?tir. Ancak, psikometrik uyarlama çal???malar?nda faktör analizinin temel amac?, orijinal ölçe?in boyutluluk yap?s?n?n (tek boyutlu veya çok boyutlu) hedef dildeki örnekleme de korundu?unu do?rulamakt?r.

BPFS'nin orijinal versiyonunun faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerlili?ini koruyup korumad???, genellikle aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi teknikleri kullan?larak incelenir. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi temel fonksiyonel k?s?tlama alanlar?na yüklendi?ini göstererek yap?sal geçerli?e katkıda bulunur.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Anketi

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çal??mas?), Orijinal dili (Genellikle ?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Bel a?r?s? ?ikayeti olan hastalar

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Güvenirlik çal??mas? 66 hasta üzerinde gerçekte?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Klinik ve ara?t?rma amaçlı? fonksiyonel durum de?erlendirmesi.

Anahtar Kelimeler

Fiziksel T?p, Rehabilitasyon, A?r? Yönetimi, Fonksiyonel De?erlendirme, Bel A?r?s?, Gökhan Mara?, BPFS.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?il

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Ücret: Kullan?m izni ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Gökhan Mara? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?I? (Uyarlama): 2017

Kaynaklar

Mara?, G., Ç?taker, S.,& Meray, J. (2017). *Back Pain Function Scale (BPFS)'in Türkçe versiyon geçerlik ve güvenirlik çal??mas?*. Adnan Menderes Üniversitesi 1. Uluslararası Sa?lık Bilimleri Kongresi, içinde (ss. 43). Ayd?n: Adnan Menderes Üniversitesi.

Ek Bilgi: Ölçe?in orijinal PDF belgesi bu adresten indirilebilir: [back-pain-function-scale-bpfs-](https://back-pain-function-scale-bpfs-tr-scales.arabpsychology.com)

[toad.pdf](#)

Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bel A?r?s? Fonksiyon Ölçe?i'nin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, ölçe?in fonksiyonel k?s?tlamay? ölçme amac?na uygun olarak günlük ya?am aktivitelerine yönelik ifadeler içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM